

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

IX. Quàm magnus, qui invenit sapientiam, & scientiam! sed non est super timentem Dominum. Timor Dei super omnia se superposuit. Eccli. 25. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

pariter innotescat, quàm verè scripserit S. Iacobus : *Misericordia super exaltat iudicium.* quia Misericordia faciet, ut iudicium longè eos terminos excedat, ad quos aliàs sola illud exaltare possit Iustitia. Et ideo scito Mife-

ricordiam illam, quæ nuicem tuetur, eo die contrate magis percuram quàm ipsam Iustitiam, quæ quotidie soles illà abuti tradacter. O quanto decipere errore!

I X.

Quàm magnus, qui invenit sapientiam, & scientiam! sed non super timentem Dominum. Timor DEI super omnia perposuit. Eccli. 25. 13.

1. **C**onsidera nomine sapientiæ hoc loco intelligi sublimem notitiam Veritarum Divinarum, qualem habent Theologi, nomine scientiæ notitiam perfectam veritarum humanarum, qualem habent Physici, Mathematici, Ethici, Politici, & sic de reliquis loquendo. *Sapientia Divinis, scientia humanis attributa est. D. Aug. l. 13. de Trin. c. 19.* Jam verò res hæ duæ, sapientia scilicet & scientia, duo sunt thesauri, qui omnes alios transcendunt, in terræ visceribus abditos. quia maximum, quod à ceteris hautiri potest, bonum est, ut eorum subsidio sapientiam & scientiam consequaris. ceterum si cunctis tuis opibus eò non pertingas, ut doctus evadas, quid quæso profunt tibi? *Quid prodest stulto habere divitias, cum sapientiam emere non possit?* Prov. 17. v. 16. necesse est te docto paupere deteriorem esse, quia doctus demum is est, qui imperat universo. *Intelligens gubernacula possidebit.* Prov. 1. v. 5. Imaginare ma-

gnum aliquem Monarcham, ignorantem, oportet, si gerere bellum lit, obedire militi perito, si gerat sapienti Ministro, si convalescat docto Medico, si ædificare, bono architecto, & sic de ceteris. *Quis est, serviet sapienti.* Prov. 11. v. 28. è contratio doctus quantumvis per subicere sibi possit etiam riches, & eorum vivere expertus. *sensato liberi servient.* Eccl. 10. v. 3. & ideo o quàm bene hic Ecclesiastes loquitur, cum dicit: *Quàm magnus est, qui invenit sapientiam.* & serviet illi, quia doctus major est ipsius magis, & es sum sublimis, ut exclamare necesse est de illo loquitur: *Quàm magnus est, qui invenit sapientiam & scientiam! sed non est super timentem Dominum.* & ratio est, quia Doctrina magnum facit coram hominibus. vitæ probitas magnum coram

DEO: adde, ut, si tu bene vivas, quantum vis rucissimus, ad Caelum evoles: si male vivas, etsi Salomon fueris, non eo possis evolare, sed necesse sit cum omni speculatione tuâ tam pulcherrimam precipitari in infernum. Tunc vero quid jubar esse doctum, si finem ultimum consequi nescias? in hoc vera sapientia & scientia consistit. *Divinae salutis sapientia & scientia.*

1. Considera hac sententiâ Ecclesiastici non damnari sapientiam & scientiam, quæ duo sunt thesauri aliâs excellentissimi, sed timori Domini postponi, hoc est, observantiæ sanctissimæ suæ legi, ut omnes intelligant, timorè Domini non esse ordinandum tanquàm medium ad sapientiam & scientiam adfectionem, verum sapientiam & scientiam ordinandas ad obtinendum timorem Domini tanquam finem suum. *Corona sapientia timor Domini.* Eccl. 1. 7. 22. & idcirco quando studes eo proposito, ut te reddas idoneum servitio Divino, rectissime facis, quia medium ordinas ad finem. At si, ut studeas, servitium negligis Divinum, jam stultus es, quia finem ordinas ad medium, & es similis illi, qui coronam de capite detrahit, ut ad eam obtinendam se reddat idoneum. si ita facias, aliud tibi nequit, nisi te vivere deceptum. *Sapientia tua, & scientia tua hac deceptum.* Il. 47. 10.

3. Considera hac sententiâ pariter reddi manifestum Timorem Domini debere dominari sapientia & scientia, at vice versa sapientiam & scientiam

R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

non debere dominari sed obsequi Timori. Et ideo hic subjungit Ecclesiasticus: *Timor Dei super omnia se superposuit.* quia ipsius est præsidere. Proinde cogita doctrinam esse curram pulcherrimum, in quo operâ tuâ triumphare possit Christi gloria inter fideles suos, uti faciunt tot celebres Divini Verbi præcones. at in hoc curru præsidere debet Timor DEI quasi attentissimus auriga, aliâs in ipso exercitio promovendi triumphum Christi, ire potes in præceps. Cogita Doctrinam navem esse pulcherrimam, quâ transferri possit gloria Christi ab uno mundo Christiano ad alium idololatram, uti faciunt tot magnanimi Missionarii. sed huic navi præsidere oportet Timorem DEI instar vigiliæ Naucleri; aliâs in ipso exercitio dilatandi fidem Christi, naufragari & illidi potes in mille scopulos. Cogita Doctrinam esse quasi Turrim fortissimam, in qua, te agente, Gloria Christi non formidet tela hæresis rebellis, prout faciunt tot eruditi Polemici scriptores. sed in hac quoque Turri præsidere oportet Timorem DEI velut providas excubias; aliâs hæc ipsa Turris, quæ tam bene tuetur Christi gloriam, te non servabit. & quam ratio tanti mali? Ratio est, quia sapientia & scientia, quas sine probitate possides, alios reddunt bonos, sed non faciunt bonum te ipsum, imò faciunt pejorem. *Scienti bonum facere, & non scienti peccatum est illi.* Jac. 4. v. 17.

4. Considera, in quo potissimum istud regimen consistat, quod semper

Zz

retinere

retinere debet Timor DEI in sapientiâ & scientiam. consistere debet in præservando illas à vitis, quibus sunt obnoxia, vel ab his liberando. ita ut sit instar Regis, qui in throno suo confidens uno aspectu malum omne dissipet. *Rex, qui sedet in solio iudicii, dissipat omne malum intuitu suo.* Prov. 20. v. 8. Virtia ista sunt septem, Vana gloria, Præsumptio, Pertinacia, Emulatio, Fraus, Cupiditas, Arrogantia. Omnia ista proculà te arcere debet Timor DEI, si doctus fueris. Vana Gloria facit, ut intra te ipsum ob scientiam tam stultè intumescas. *Scientia inflat.* 1. Cor. 8. & huic Timor Domini debet superponi per Humilitatè, quæ vanam glorià deiciat in profundū suggerendo, quidquid habes ingenii, totum esse à DEO. *Inspiratio Omnipotentis dat intelligentiam.* Job. 32. v. 8. Præsumptio facit, ut supra conditionè tuam velis sapere: & huic Timor Domini debet superponi per sobrietatem, quæ in discendo requiritur. *Non plus sapere quàm oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem.* Rom. 12. v. 3. Pertinacia facit, ut velis nimium propriis adherere sensibus: & huic Timor Domini debet supponi per charitatem, quæ omnes superat triumphos. *si habuero omnem scientiam, charitatem autem non habuero, nihil sum.* 1. Cor. 13. vers. 2. Fraus facit, ut scientiâ utaris ad impo-

nendum simplicibus. & huic Timor Domini debet superponi per lenitè, quæ rationes tuas modè. *Cum sapientiâ proferevis responsum.* Eccl. 5. v. 3. Cupiditas facit, ut scientiâ utaris ad parandam pecuniã huic Timor Domini debet superponi per Liberalitatem, quæ tibi per communicationem ipsius scientiæ. *Ponam in lucem sapientiam ejus.* Ps. 112. Arrogantia facit, ut in conversatione spernas proximum, ita ut in te appareat illa plaga, quæ in deo cernebatur representantibus. *litteratos, Vesica,* inquam, *inquit.* Ex. 9. & huic Timor Domini debet superponi per modestiam, quæ cunctos te ordinat: *Quis super disciplinatus inter vos ostendat se in conversatione operationem suam mansuetudine sapientie.* Jac. 3. Quando Timor DEI his doctis vitis, quæ facillimè literatis accipiendi poterit dominari omnibus, septem ista sunt quasi Capitula, quæ cetera reducuntur. & sic videri poterit: *Timor Domini super omnia superposuit,* non *superposuit* quia ipse Rex est per electionem, & ideo condere thronum suum debet, quæ debet cujusquam suffragium, quæ autoritate in eo collocetur.

